

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
 Helyben hasznos hirdetés
 Egész évre . . . 8 frt.
 Fél évre . . . 4
 Negyed évre . . . 2
 Hirdetéseket és nyilvántartási
 közleményeket a kiadól-
 vatal melegséit díjazások
 szerint számít.
 Kiadó hivatal:
Nadasch, Muzsik és Partics
 könyv- és könyvnyomtatás
 a város házában, hova
 az előfizetők és hirdeté-
 sek küldendők.

ZOMBOR és VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
 Helyben hasznos hirdetés
 Egész évre . . . 8 frt 60 kr.
 Fél évre . . . 4 " 30 "
 Negyed évre . . . 2 " 15 "
 Hirdetéseket lapunk szá-
 mára a fővárosi valamint
 minden nagyobb külföldi
 hirdetési irodák elvállalnak
 Szerkesztőségünk irodája:
 Sötét-utca és a csendes-
 utca sarkán, Hódmező-
 község hová minden a lap
 szellemi részét illető köz-
 lemények küldendők.
 Belső irattartó részeken
 gondoskodni kell, de a
 nem a lapunk részére

Megjelenik minden héten kétszer: Vasárnap és Csütörtökön.
 Egyes szám ára: 10 krajczár.
 Minden csütörtöki számhoz egy felívre terjedő könyvvalakjában nyomott „regény-csarnok” csatollik melléklet gyanánt.

Épülő színházunk érdekében.
 Színházunkat immár építik, s ha akadályok nem merülnek föl, úgy már az ősze meg is lesz nyitva. Mint tudjuk, van egy színházi bizottságunk is, de ez a színházi bizottság mindez ideig nem talált teretnek működése megkezdésére. Pedig mi azt hisszük, hogy az idő elérkezett már arra, hogy a színházi bizottság foglalkozzék a színház ügyeivel.
 Elsohen is azzal, kinek adja át a színházat a közönség körében el van terjedve az a hír, hogy a színházat Geröfy fogja bírni, a ki tőle Szabadkára jó. Azt beszélik, hogy Geröfy ezáltal is ugy cselekszik, mint Kassán és Eperjesen, a hol fölváltva tartott előadásokat, Ezt az utazató rendszert akarja itt is követni. Nem tudjuk mennyiben alapos ez a hír, ki adta át Geröfynek a zombori épülő színházat, vagy ki tervezi így a dolgot, de amny bizonyos, hogy nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja.
 A mennyiben tehát bármi csekély fontosságot is lehet e hírek tulajdonítani, nem mulasztjuk el az ellen már eleve is tiltakozni.
 Egészben eltévesztett okoskodás az, a mit akár Geröfy, akár mások hangoztatnak. Elméletileg aligha lehet ugyan az eszmét megtagadni, mert nem tünik föl lehetetlennek az, hogy egy színház-igazgató oly nagy társulatot szervezzen, a melylyel egy időben két közönségnek is eleget tehet. De a kivitelben egészen másként áll a dolog. A kik ismerik a szabadkai s zombori közönséget, nevezesen Szabadkának abbeli jogos követeléseit, hogy folytonosan új darabok adassanak elő jó személyzettel, Zombornak is méltányos követelését, hogy

holmi elesévelt ócskaságokkal ne úntassák, azok be fogják látni, hogy Geröfynek az esetben, ha ily két helyen akar egy időben működni, óriási társulatot kell szerveznie. Mert hiszen egy operette itt s egy Csiky-féle színmű amott 50—60 személyt vesz igénybe, s ezek között olyan színészeket, a kiket jól meg kell fizetni. Már most az a kérdés, lehetséges-e az, hogy Geröfy ily nagy társulatot el tud tartani abból a jövedelemből, a mit e két városban szerez? Lehetetlen.
 Szabadkának igen nagy, s halás színházi közönsége van. Ott eddig minden színházgatónak oly jól ment a dolga, a mint csak lehetett. Mégis melyik szerezett valamit magának, vagy melyik ment el adósság nélkül?
 Ellenben Zombornak műörtő s kedves színházgató közönsége van, de oly csekély számban, hogy azt a szabadkaiával össze se lehet hasonlítani.
 Ha tehát kétséges az, hogy egy színházgató csak Szabadkán is kívánatos körülmények között működjék, s Zomborban aligha nem bizonytalan jövőnek néz elé, mennyivel inkább absurdum az, hogy ily két helység egybekötve képes legyen egy színházgatónak kellő existenciát biztosítani. Mert a miről szintén beszélni hallottunk, — hogy kieszközölnék a vasuti ingyen utazást Szabadkáról ide s vissza, az se vág bele a helyes kombináció körébe.
 Az a leghatalmasabb protekció mellett sem lehetséges.
 De még az esetben is kétszeres költségei vannak a társulatnak, a mennyiben itt is ott is lakást kell bérelnie, s élelmézes is drágább mint-ha egy havi előfizetésre történik.

Mindebből kiténik, hogy az a terv, melylyel — úgy látszik — az intéző körök megbarátkoztak, nem nyugszik biztos alapokon. Kiténik pedig építendő színházunk egy bizonytalan jövőnek mindjárt az első évben nem szeretnők.
 Arról pedig, hogy ki legyen színházunk igazgatója, épen nem korai gondoskodni.
 A színházgatók legnagyobb része már ma biztos teli állomás után láttak.
 Aligha akad közülök egy renumirt igazgató, a ki még nem nyert teli állomást. Itt van tehát az idő, hogy tőre színházgató után lássunk, ha csak ki nem akarjuk magunkat tenni annak a veszelvénynek, hogy holmi Jakabfy-féle színtársulattal kiinduljunk végig a színi ivadot.
 Veleményünk szerint az volna a leghelyesb mód színházunkat a veszelly ellen biztosítani, ha pályázatot hirdetnénk a zombori színház elnyerésére.
 A színházi bizottságnak ezt az eszmét figyelmére kellene méltatnia, még pedig nem is késlekedve a dologgal, hanem addig, a míg annak sikere legalább nagyrészt kezébe kerülne.

Nő-emancipáció.
 Írta: Ipolyka.
 Ez is a modern kor egy hőbortja. Hogy a nő ne legyen többé rabja a családi tuzhelynek, hogy ne legyen dajkaja, nevelője gyermekeinek, ne legyen titkon tanácsadó támasza a férjnek, hanem legyen szabad, mint a férfi, szabad a szó legteljesebb értelmében.
 Szabadon eljárnia klubba, kávéházba, szivarozhasson s járhaszon kísérő nélkül bármely órájában a napnak. S ha még ez minden volna . . .

**A „ZOMBOR és VIDÉKE”
TÁRCZÁJA.**

A grófnő.

Puha, bárszony kezeveten
 El a grófnő álmodozva,
 Deli ifju koezeiben, —
 Kezei közt kis kacsója.

Félfomly van a teremben,
 Illatos lég áradoz szét . . .
 Fali képek mutogatják
 Kéjese a szív szerelmét.

Oly jól esik bizalmasan
 Elsevegni az örököt.
 A kik ifjak, szépek, he sok
 Csevegni valót találnak . . .

Szerelmeiről beszélgetni,
 Szerelmes szív megdobban rá.
 Im a grófnő ábrándosan
 Közlebb húzólik hozzá.

A beszéd közt mindenféle
 Szönyegre jó: rozsz is, jó is . . .
 Mindenféle ember, vallás,
 Többi között a zsidó is.

„Utálatos, utálatos!”
 Mond a grófnő, — „ah ha róla
 Csak beszélünk, már is érzi
 Szagát a keresztény orra . . .”

„Hát hogya még közelben van —
 Ifja fölkel, — tavolabb men . . .
 „Mi bajod van, — mit keresz ott?
 Jer hát ide, új le mellem!”

„Bájos grófnő, várj egy percig.
 Hadd nyissam ki az ablakot,
 Kozel vagyok s nem akarom
 Hogy érezd a zsidó szagot . . .”

Fecskefészek.
 — Idyll —
 Írta: Kun Melánia.
 (Vége.)

„Mily iszonyuan fájdalmas lehet a szív sebe, míg lassan beheged!” suttogó érzékenyülve Juliska.
 Atyja gyengéden emelte fel firtós fejcsökjét s hozsanzan nézve szép szemébe, halkán mondá:
 „Maradjon ez a tiszta homlok mindig ily fellegetlen, legyenek ezek a szép szemek mindig ily gondolatlan boldogság tükréi, legyen a te életed mindig oly verőfényesen ragyogó nap mint magad is. Adja az ég, hogy az élet családásait, a szív fájdalmait soha, de soha se ismerd meg!”

Juliska sóztalanul karolá át hőkárjaival atyjának vállát, lehajtva keblére piruló arcát. Majd magára maradván, két forró könyvessepet törtút le.
 Mit is mondott atyja?
 „Adja az ég, hogy az élet családásait, a szív faj-

dalmait soha se ismerd meg!” De lehet-e annak nem ismerni a szív fájdalmait a ki — szeret? . . .

Nem, a szívfájdalmait a szerelmeseknek kell legjobban érezni. — és Juliska, a mi kicsiny aranyfűrtű, nefelejesszini Juliskának szerelmes volt. Juliska szerette! Szívének legelső, legszentebb érzelmeivel, a fakadó szerelem legrózsásabb bimboival, legzöldebb repkényreményével szerette az ifjút! Szíve eddig néma volt, mint a fagy hótakarójával elborított vidék. Madárdal, virágillat, — szerelem dőzsöl, mindez számára nem létezett. Ekkor látta Dezsőt. — Pícziny szíveskéje legelőször dobogott hevesebben, a szerelem első sejtelmé lángba borítá keblét.

A tavasi napfény első sugarára megnyílt szíve, mint a virág kelyhe megnyílik az eső harmateszpepneknek. A bimbo, a szerelem vérpiros bimboja fakadni kezdett, mindennap ragyogóbban fejté ki illatos levelkeit, a sejtelen édes érzete lassankint a szerelem bizonyos alakjait véve fel, a bimbo szingazdag rózsáit fejté ki.

Szívében érezte a szerelem édesen fájó érzeményeit, mely egyik perczben verőfényes mosolyt csalt ajkaira, a másikkban keserű könnyeket tiszta szemébe.

Dezso közeledtére lángir borítá arczeit, szíve heves dobbanásaitól ertvede, ajkaira csak félve és halkkal véve a szerettét nevé, — és mégis mily dallamosan, mily édesen hangzott e cseszenyfirós szájból! „Dezso!” Ha beszélték előtte kedvesének nemes tulajdonairól, szegényülten hajtá keblére arany firtós fejét, melynek gondor firtőskei gyengéden ráborulva arczára, elfedék annak szemérmes pirulatát.

Juliska azt hívte, szerelmét senki sem sejté, csupán a nap, a virágok, gerlek, kiknek minden reggel ezer-

De ezzel egyttal az is ki van mondva, hogy valamint mind e férfi-kiváltságokat gyakorolja, egy viselhesse is mind ama hivatalokat, a melyeket eddig csak férfi viselhetett. S a korszellem egy látszik a nők partján van! Napról-napra észrevétel nélkül bár, de azért elég erélyesen halad mind előbbre az a társadalmi dogma, mely a nők egyenjöllobbátását követeli.

Persze ez csak az előtt fog nagy dimenzióban fölútni, a ki Európá s az oceánúti világ-rész társadalmá fölött némi átnézettel bír.

E kérdést sok oldalról megbírálták már. Elmondták helyes felfogással s éles tapintattal, hogy megoldása csak is a nők hátrányára történik. Elmondták, hogy a nő-emancipáció egyenes támadás a családi élet szentélye ellen. Hogy az fölhomlasztja az edig uralkodott társadalmi rendet, s alkot helyébe egy immorális s illúziós társadalmi életet, mely végül mind a férfi-mind a nőre nézve káros hatással leend. Fejtgették pro és contra, s talán egy kérdést se tárgyaltak oly kimerítően mint a nő-emancipáció kérdését.

Nekünk nem is lehetne ezuttal feladatunk a sokat vitatott kérdéshez hozzájárulni.

De egyet úgy az egyik, mint a másik fél részen vitatók elfeledtek fejtgetéseik közé felvenni, a mi pedig a vitának lényegesen más irányt adott volna. Nevezetesen nem foglalkoztak azzal, hogy honnan ered a nő-emancipáció. Mert azt himi, hogy a fashionable világ unatkozó hölgyeinek fejében termett meg, nagyon téves dolog volna.

A kérdés épügy természetes szüleménye volt az időknek, mint akár a bosnya-kérdés is, vagy újabbán a zsidó-kérdés.

Mi oda fogunk törekedni, hogy a nő-emancipáció okaival ismerkedjünk meg, hogy végre igazságot szolgálhassunk az óknak, mely az okozatot szülte, vagy jobban mondva, hogy magyarázatát adjuk a félmagyarázottaknak.

Kedjük pedig az okok fürkésztését a nő-rendeltetésének fejtgetésével.

Itt is járt uton haladhatunk.

A nő hivatása, egyszerű határozott vonásokban: anyává lenni. Ez magában foglalja a továbbfejlődés öríási lénelátatát, a nő az emberiség, a teremtő természet végétlen láncában, egy összetartó kapocs. Elvomi a nő hivatásától annyit tenne, mint kirántani a kaptost a láncból, miáltal az megszakadna. Beláthatjuk ebből, hogy az lehetetlenség.

Az általános kiindulási pontból egy lépéssel előbbre menve a nő hivatása a férjhezmenetel.

Ez körántsem oly csekély jelentőségű e kérdésben, mint azt némelyek himnek.

A férjhezmenetellel szoros összefüggésben áll a társadalmi egensúlyozó házassági arány. Ez arány époly fontos a társadalom háztartásában, mint a kiadás és bevétel az államéletében.

Ha ezen arány bármily irányban mutat vizsás emelkedést, vagy csökkenést, époly krisist

teremt, mint az állam életében is a kiadások túlterjedése a bevételek fölött.

Az ó-korban ezen arány mindig kívánatos mérvben állott fenn. A közepkor ugyszólván virágzósi kora volt ennek. Ellenben az újkor lassanlassan megcsökkenté a házassági arányt, miáltal a megnevezhetetlen krisist mindinkább fölútt a lát-határon.

Az újkor ezerféle vívmányai a keresetnövekedést folyton más-más irányba terelte. A gazdasági s más gépek, a közlekedési eszközök s gyárak az emberi kéz munkáját sokfélefélek variálták.

Minden új termelési eszköz egy-egy népkasztot megosztott kenyérkeresetétől. E helyett egy másik kasztnak nagyobb megélhetési lehetőséget nyújtott. E folytonos hullámzása az existenciális módoznak lassanként bizonytalanná tette magát az existenciát.

Az emberek, a kik eddig határozottan tervezhettek megélhetésük iránt a jövőben, most kétkedve tekintgettek maguk körül.

Elhöz járult még az is, hogy mindenfélül rendkívül drága élélni eszközök kerekedtek felül. A civilizáció magasztos szellemle legkevésbé sem magasztos luxust s élvágyat teremtett.

Mi lehet természetesen, mint hogy a házassági arány megcsökken.

A család-alapítás lényeges kellékei bizonytalan alakban mutatkoztak.

A házassádlalok kezdtek a házasságtól irtózni, mint olyan valamitől, a mi a meglevő falatot is kivési a szájkülből.

(Folytatása köv.)

K Ü L Ö N F É L É K .

F. hó 24-én dr. Haynald Lajos bíbörök érsek városunk vendége lesz s 15-én a bérhámsi szertartásokat fogja végezt. Mint halljuk fogadtatására már is készlölölések történnek.

A megyei széken-paragrafust mint értesülök a m. kir. belügyminiszterium felolotta s hatályon kívül helyezte. Olvasóink bizonyára tudn fogják, miöl állott az a paragrafus. Az első énegyedese megyei közgyűlésen az a határozat hozatot, hogy a ki az ülés méltóságát s kétszeres önökéi figyelmeztetés dacára sem engedí magát s a nőt megvonatni, a teremből kivezetetik. Ez s a közgyűlési tárgyszorozatnak 8 nappal előbb való körözötése hatályon kívül helyeztetik.

Alispán ur a lefolyt közgyűlésen bejelentette, hogy Hubert Mór ó-becsei illetőségű zombori lakós, megyei szántest saját és családja vezeték nevét Hubaira változtatta.

Primitia. Czár András férj, születési felszentelt áldozat vasárnap tartotta primitiáját. Az ezzel egybekötött szokott ünnepeléség Fehér apát ur vendégszerető lakában folyt le.

A helybeli fogymmasimni érettség vizsgálatokon 21 jelentkezett tanuló közül 1 praematurus 14 maturus vált ki, 6 elbukott.

Mai számunkra a megyei közgyűlésről szóló tudósítás elkévsé kültetett be, miért is kérjük t. olvasóink elnézését. Jövő számunkban a közgyűlést egész terjedelmében fogjuk ismertetni.

A f. hó 13-án lefolyt megyei közgyűlésen ifj. Pál Antal helyere egyhangulag Pribil Ernő választatot állgyűlésnek.

Főispán ur főváradja jogánál fogva Csopor Gyula ó-becsei ügyvédet tiszteletbeli fogvezek s ifj. Vojnits Istvánt tisz. algyezvővé nevezte ki.

A helyb. olvasó-kör saját helyiség beszerzésére eszközölt gyűjtés folytán 10,800 frotot gyűjtött, mely az egyleti vagyonnal együtt 18,800 frotot tesz ki.

A Szineszeti Közlönyben olvassuk a következőket. A zombori botrányhoz. Csoka Sándor színgizagató, a mult számunkba közé tett, s az őt illető hírre vonatkozólag, egy nyílt levelet intézett lapunk szerkesztőjének, melyben a saját szempontjából indulva ki, mondja el az egész botrányos esetet. Természetesen, a ki azon nyílt levelet olvasta, Csoka urnak ad talán igazat. Miután a czafolni akaró nyílt levelet lapunk zárta után, szombat reggel 9 órákor vettük, tehát ezuttal csak annyit válaszolhatunk reá, hogy mi nem alaptalán vádoltuk Csoka színgizagatót, mert állításaink igazságát sürgöny és levelek bizonyítják. Hanem hát vannak emberek, kik nem szeretik, ha az igazságot szemökbe mondják. És így rajtnak is bebonyult azon közmondás: „Szólj igazat, betörök a fejed!” Csoka urhoz lesz még egy pár szavunk. Ha ő elkezdte a „Nyílt levelezést” majd mi folytatjuk. — A „Kaschauer Zeitung” bővebben hozzászolt az Erdélyi Marietta-Csoka-féle ügyhöz mint mi s befejező sorait igen talpraesett példabeszóddel végezt.

Dr. Zányi kolluthi mozes vallásn közégi orvos három leányát az ott ilölő Lichtensteiger Ferenc püspök által katolikussá kereszteltette.

A zombori fogymmasimban a rendes évi vizsgálatok f. hó 14-től bezárólag 21-éig fognak megtartatni.

Mint a „B. K.” értesít Szabadkán végre az utézk elnevezése is foganatosították. A névtáblák fölszegezése nagyban folyik.

Erdélyi Marietta k. a. mai számunk nyíltterében válaszol Csoka színgizagató ur röpiratára. Főlöleges a válasz után egy szót is vesztegetni az ügyre. A közönség teljesen tájékozva lehet s megítélheti kinek van igazga? A művésznő e hét folyamán alatt számos sürgöny utján vett megkeresést kapott részint vendégszerelést, részint szerződötés iránt. Ebből csak az tűnik ki, hogy nem egyedül Csoka ur hajlandó őt tagul birni s egyáltalán nem teszi azzal boldoggá, hogy szerződés-szeüleg díjazza.

Spitzer Bernát helyb. szállító f. hó 20-ától kezdve kényelmes omibuszokat bocsajt a közönség rendelkezésére Zomborból Bezdánig s onnan vissza. Ajánljuk az utazni szándékozók figyelmébe.

Necrolog. Weisz Jozsef 1848-49-iki honvéd hadnagy f. hó 13-án esti 8 órákor élte 74-ik évében rövid szenvedés után elhalálozott. Elhunytát nagy számú rokonsága s élő neje adták a közönség tudomására. Temetése ma d. e. 10 órákor megy végbe. Béke hamvaira!

Időjárásunk hírtelen megváltozott. A szép verőfényes napokat ósz széllel vegyes esőzések váltották fel.

szert suttogó elő Dezső nevét! Azt hívő Dezső nem sejtődé érzelmet, ezen komoly férfi, ki talán néma mosolyfal pillantott volna a gyermek-lányka ábránjaira. Mily komolyan nyugodt, férfias is volt Dezső, hogy is remélhethe volna Juliska, hogy őt viszontszerezni fogja az, ki nemcsak őt, igyéntelen leánykát, de fényesebb, ragyogóbb nőket sem látszott észre venni.

Ezért hallgatott Juliska. El akaró rejteni mélyen kedelése szerelmét kíváncsi halandók szeméi elől, ne tudja meg azt senki, csupán a szello, a gyöngyharmat, a virág.

Ha sejtette volna, hogy fényben uszó szemesillagából, arcának tündököl rózsáiból, Dezső már igen régen megérté szivecskének titkát.

Komoly arcvonalain derengő fény világolt, ha Juliskának szép arcába pillantott. Szerette e szép leányt szívének melegével, és nyilatkozására csupán a kellő időt várta meg.

Ne gondolja az olvasó, hogy szerény beszédünk hőse valami kalandokban gazdag életü világít volt. Dezső nem vala sem több, sem kevesebb, egy szerény református kaplannál, ki csupán önálló papi székere vágott, hogy szívének szerelmét szép Juliskáját boldogan szorithassa kedelére.

Dezső nem díszelkedhetett szépséggel, világos kérszemében nem villámolt a tenger mélységén szívedelnyek izzó tüze, nyugodtan, békésen pillantottak azok körül. Halavány arca nem épen kitünően állott világozóké gondör hajhöz, nem volt római arczéle, finom metszésű vékony ajkai. — De midőn szöszékrol hirdeté az isten szent igyét, világos szeméit setétebbre festé a lelkesed-

dés lángja, arca felhevült érzelmeinek árja alatt, elragadtatva szónoki hevölő mintegy édes mézként folyt ajkairól az andalító beszéd, — ilyenkor Dezső ellenállhatatlan szép volt. Ilyenkor szerette meg Juliska is őt, és azon perében érezte, hogy Dezsőt szereti, hogy Dezső nélkül élni nem tud.

Hányszor dolt merengve Juliska estalkonyon a fü zöld báronyára, — elmerengve hallgatva a fecske csieserségét, mely beszélt neki a távol vidékek folyton köklően mosolygó égboltjáról, a pámaligeti titokzatos sírtúrjéről, a narancsvirágról, mely egyesülve a myrthussal, a tenger kékjébe hullatja hófelér virágszirmait. A tenger napfényben uszó ezüst habfodrairól a midőn édes sejtelenmel suhan el az estéli szello laugy fuvalata.

Napokon által hallgatá így kedvencezt Juliska. — Egy reggelen szomorú kedéllyel pillantott fel az eresz alatti lombostorban elrejtett fészékbe. — A fészék itt volt, — de füresen. — A picinyek szüleikkel együtt elrepiáltak.

Juliska lehajta fejét és zokogott: „tehat a fecskek is!” suttogó bánatosan. „Dezső is rövid időn elhagyand bennünk, elfogaladlja új hivatását, megválasztatván lelkesnek, — mind elmennek, kiket én úgy szerettem!” Dezső és az én leghibebb barátim a piciny fecskek is hűtenek lettenek dítem ezen keserü óráiban!! Ah istenem, istenem! mi vétettem, hogy ily keserűen büntetsz, hogy oly fájdalmasan téped szét szívetem! —

„Juliskám, mi szomorít meg piciny szivecskéjét?” kérdé egy gyengéd hang háta mögött, és két erőteljes férfi kéz voná el a zokogó arcáról a kezeket.

Juliska megszegeynülte npillantott fel, majd újult

fájdalommal Dezső kedelése rejté arany fürtös fejét, és keservesen zokogott. „Őn is elhagyja a szegény kis Juliskát, — ön ki annyira szerettem!” faldokli göröcsven Juliska, önkénytelenül elarulva szívének oly félénken rejtetgetett titkát.

Dezső gyengédlen voná kedelére a szép leányt, és halkán suttogó füleibe: „Juliskám, el jönne-e kegyed is velem?”

Juliska nem felelt, csupán az édes napsugaras mosoly válaszolt helyette, mely arczán derengett.

„Juliskám!” folytató mind lágyabban Dezső: „Amot a kékelő hegyek ormai mögött van egy piciny falucska-kárcsu tornyú temploma mellett, egy vadszóli indával befutott hófelér házikó: a lelkes laka. Az eresz alatt épen egy fészéknek a fecskek tavasszal, mint itten. A tornacz nyíló virágai között egy épen oly gyengéd, mint szép nőt lehet látni reggelünkent, — amint férje nyakra kócsk fona gyengédlen hókariját, — ki mindaddig tekint fényugaras szemébe, míg a harang csengő szava imára hívja a férjét, a lelkeszt. A nőcske épen oly szép szokó, mint Juliska, keze épen úgy reszket férje kezében, mint most Juliska gyengéd ujjai az enyém között. „Juliskám szerelmem, akarsz-e te azon szerény, de meleg, piciny fecskefészék tündérszoke neuntóje, a szegény lelkes néje lenni?”

Juliska magasra emelé fényben uszó szeméit, és ajkairól lehetetszeren leüent el az: „igen!”

Szárnyasatogás hangzott. A fecskek épen most tértek haza tiszta fészékbe, csieserege pillantva a boldog szerelmes párra!

Már-már a téli felöltés elököröl. De az nem volna a legnagyobb baj. Mint értesülünk, több helyt hatalmas jégcsap is volt, s éppen nálunk Zomborban is f. hó 14-én meglehetősen nagyáru jég esett. Izzak, hogy csak pár perczig tartott, de ki tudja még, mily károkat okozott. Általában az idei termés egészen a szeszélyes időjárás kezében van!

A Szabadkai igazságügyi képviselők és ügyvédek elhatározatai, hogy Bíró Antal kir. tszéki elnök f. hó 13-iki névnapját 10 évi előnkésnek megünnepelésével kötik egybe. Az ünnepély részletes tervezetnek kidolgozására kiküldött bizottság elhatározta, hogy az ünnepelt felünnep emléktárgyul egy díszes albumot fog át-nyújtani, — mely kizárólag a kir. törvényszék területén működő igazságügyi tisztviselők és ügyvédek adományából szerezetetik be, — az átnyújtás egy emlékböszöd kíséretében fog történni, mit a „Pest városához” czimzett szálló nagyteremben tartandó díszelő követ.

Huszonöt éves tanári jubileum. Az újvidéki kir. kath. magyar főgymnázium érdemes igazgatója e hó 4-én tartotta 25 éves tanári jubileumát. Frankl István igazgató tiszteletére ez alkalomból, mint az „Egyetértés” írja, a főgymnázium tanári kara szép jubilárius ünnepélyt rendezett. Reggeli 1/2 óra körül a róm. kath. egyházból ünnepélyes szentmise tartatott, melyen az egész tanulóifjúság, tanákkarával, és számos ez alkalomra meghívott vendég és Újvidék intelligenciájának nagy része vállalkóbsággal nélkül voltak jelen. A mise végeztével, melyet Dende apát mondott, díszes bevonulás volt a főgymn. díszterembe, a rendezett díszülésre. Déli 1 óra körül társas ebéd volt az „Erzsébet” szálló nagyteremben, melyen Újvidék intelligenciája és a meghívott vendégek, mintegy 120 személy vett részt. Az első felkészöntőt a jubilárius Frankl igazgató mondotta ő felségükre, mire Flatt főispán rövid beszéddel felmentve a jubilárius érdemű pályáját, felkészöntötte az igazgatót. Este ugyan-csak az „Erzsébet” vendéglő nagyteremben fényes tánc-izgalom volt, mely vilákos virradtig a legvidámabb hangulatban folyt le. A díszelő alkalmával a jubilárius 143 üdvözlő táviratot kapott, többek közt Haynald kalocsai bírhonok-érséktől is.

Ö Bocsoról írják, hogy az ottani r. kath. egyház-tanács Paracetit Félék kir. közjegyző urnak általános lelkesedéssel fogadott indítványára egyhangulag elhatározták, hogy nagynevű főpapjának, Haynald ő eminentiájának, olajestűs arczképét megszerzi s azt az apácza-iskolában állítja fel. A kivétel Szukl prépost urra bízottat.

Egy elzúllott fejlet. Báthory Tivadar, bajai okleveles ügyvéd, egykoron városi tanácsnok, sőt a Bach-korszakban királyi biztos, f. hó 4-én reggel lakásán a kéményben felakasztva találtatott. A régi iskolához tartozott, ki sehogyssem tudott a modern jogtudományal megbarátkozni. Az ügyvédi kamaránál nem volt bejegyezve, hanem csak úgy zugirászkodott, és e miatt több ízben meg is bír-sárgatott. Utóbb már folyton beteg volt és nagy nyomorral kellett küzdenie, és ez volt oka öngyilkosságának is. A bírői és ügyvédi karta tette össze azt a néhány forintot, melybe elaltarkítása került. Ebből is megmaradt 50 kr. melyet D. R. gyűjtő M. Zz. ügyvéd kívánságára a Tóth Kálmán szobora adatot.

Futlank e hó 7-én ment végbe közszeregetben és egész életében lelkiismeretes tevékenység, udvos munkássága által tiszteltetlen állott Knezevits Lázár közs. jegyzőnek temetése. A közrészvétel általános, mert a társadalom benne egy hazafias erényű polgárt, a jegyzői kar tevékeny tagját vesztette. Legyen áldott a korán elhunyt emléke.

Minta gazember. A gasteini fogházban nem rég hunyt el a lincai illetőségű Stolzberger Mihály. 1821-ben született s már 11 éves korában több nemű lopás miatt nyilvánosan megveszőzték. 12 éves korában, midőn már a rendőrség többször kisebb büntetéseket szabott reá Linczbán 2 évre ítéltek. — Alig szabadult ki innen 1840-ben lopásért 8 hónapra s 1841-ben hasonlóképp lopásért 16 hónapi súlyos fogságra ítéltek. — 1843-ban besorozták, de itt is lopott kézszer megcsókolt, először 50 bototest kapott, s másodszer 300 ember közt hatszor futtatták. 1844-ben lopás miatt 8-as vessző futásban (4800 át) részesült 1854-ben áprilisban újabb szökés s lopás miatt 9 szerez vesszőfutástát szenvedett 300 katonára közt (5400 át) s ugyan év július havában lopás miatt 30 bototest kapott. 1864-ben szökés lopás miatt 300 katonára veszője közt 10-szer kellett végig futnia (6000 át), és év július havában ismét ívi büntetést kapott szeptemberben 80 ütést. 1847-ben újabb szökés s lopás miatt 3 évi erős fegyházra ítéltek. 1848-ban 8-adszor szökött ökkre 7 évi számunkrára ítéltek s kimondták, hogy örökké melatlan a katonai állásra. 1556-ban mint ezívi, fogságért 4 hó börtönre, 1858-ban fogságért 6 hó börtönre, októberben 5 évi nehéz fogságra, 1864-ben 6 évi nehéz fogságra, 1872-ben 5 évi s 1878-ban 6 évi nehéz fogságra ítéltek. Ez utóbbi fogságát, mely 1884 telte volna le, már nem töltötte be, mert időközben meghalt. Az előbbiekből látható, hogy Stolzberger életének csaknem kétharmad részét fogság-

ban töltötte s ezenkívül 160 bot s 25,500 vessző-ütést kapott.

A bajavidéki r. kath. néptanító-egylet m. 30-án tartá meg ez évi nagy-gyűlést: ehöki megnyitó beszéd, jelentés a mult évben kifejtett egyélt működés és előrelépéséről, felhatalasok stb. képeztek tárgyat.

Selyemgubók bevétele. A földmívelés-, ipar-és kereskedelemügyi m. k. miniszterium Bezerédi Pál miniszterumi meghatalmazott előterjesztése rendezelt uton felhívá Bács, Pest, Sopron, Temes, Tolna, Torontál megyék Szabadka, Baja, Kecskemét, Pancsova, Újvidék, Versecz, Zombor városok törvényhatóságait, hogy a lehető legkiterjedtebb módon tegyék közhírú, hogy mindazok, kik az államtól fizetés nélkül selymterében részesültek, az általuk aláírt kötelező nyilatkozat értelmében a termelt gubót az állam által felállított gubóbevéltő állomáson az előre megállapított áron beszállítatni kötelesek. Nevezett miniszterium egyttal az elrendelt intézkedések foganatosítása körüljárás közreműködésére egyttal az illető közigazgatási bizottságokat és gazdasági egyesületeket is felhívta.

Petrovits Basilián, a congressus által megválasztott új bácsi püspök, miután a korona e választást megérősítette, mult hétfőn Budapestre utazott, az eskü letétele végett.

A bács-bodrogh megyei gazdasági egyesület, mint azt már lapunk egy mult számban hoztuk volt, — elfogadta Radics György főgymnáziumi igazgató úr indítványát magyiföld állomások felállítására. De mindeze ideig az eszme nem lett keresztülvéve. Pedig az idő annyira előrehaladt, hogy a magyiföld állomásokra már szükségünk lehet. Ajánljuk ezt a kiküldött bizottság szíves figyelmébe.

F. hó 10-én adatot a hely. arenában a „Kapitány kisasszony” című kedves operette Pajor Ágnes k. a. jutalomjátékánál. A közönség nem nagy számmal töltötte meg az arenát, de amál háladátszó volt a jutalomzót iránt, mert számos eskört adott át neki s bőven jut-tatott tapsokat is. Pajor Ágnes a királyné szerepét játszta s mint kezdő énekesnő szép tehetségének adta jelét. A darab központja s az est élvezetes voltának előidézője Enyvir Sarolta volt, a ki Fanchette szerepét valóban művészi verve-vel s élénkséggel játszta. Enyvir k. a. ez este megmutatta a közönségnek, hogy nemcsak a naiv szerepek, de kiválóan pajkosabb, elevenebb partiekben, otthonos. Őt is csokorral tüntette ki a közönség. Sokat nevettek a jelen voltak Rónaszéky ügyesen előadott coupléin.

A szabadkai postahivatal főnöke Vasváry Antal egy sikasztásnak jött nyomban. Neszevadla Károly levehordó három gyermek atyja, rossz társaságba keveredett s részeges társaival több pénz le volt tartalmát elítta, s a könyveket meghamisította. A sikasztó átadotta a kir. törvényszékhez.

Értesítés a szabadkai m. k. állami tanító-népzé-
dében a jövő 1883. tanévre szóló felvételi vizsgálatok f. év augusztus hó 29. és következő napján mindenkor reggeli 8 órált kezdve fognak megtartatni.

Az újvidéki dalárda e hó 17-én a bővdőben tánc-izgalommal összejött dalestélyt rendez. Az érdekes műsor: 1) Olyan a te dalod, férfiak Huber K. 2) Va-dász és vándorlár, férfiak Ficher R. 3) Szerenálisa férfiak, lengyelke zenekar kísérettel Strauss E. 4) Egyveleg magyar nepszoklók Pertik F. 5) Te szép szem, magyar négyes Hoyer R. 6) déák vándorlára férfiak, rezzó, zenekar kísérettel, Strauss Jánosot. — Kedvezőtlen időjárás esetén az estély, melyen tréfás sorsjáték, tuzjáték és Flobert leve puskákkal cellovészt is lesz, június 21-én fog megtartatni.

A találmányok jövőjéről érdekes fantazmagóriát közöl egy amerikai lap. Tekintettel a találmányok terén tapasztalható óriási haladásra, a következőképen emlékezik a tengerentúli hírlap. Ha pár száz évvel előbb valaki azt jósolta volna, hogy a vizet csövekben át minden emeletre felvezetik, hogy egy anyagot — légszeszt — ugyanily módon vezetnek a lakásokba, vagy, hogy az ember gondolatát egy percz alatt a világ minden részébe megzenvelhetők; azt rövid uton boldognak nyilvánították volna. Ép ily hiteltelnek fogják kortársaink azt a képet tartani, melyet 1982-rol bátran merünk a következőkben eszeitani. A huszadik században a villamoság oly csodákat fog művelni melyeket ma még abszurdumnak tart, s komoly figyelemre nem melthat. Ez időben t. i. 1982-ben villamos szírával fognak főzni, sütni s a francia „cotelette à la minute” megvalósul. A szines ügy megözt alkalmazott villamos fényel, a föld gyümölesei roppantul sokszorosítatnak. Gyümölesök és füvek az egész éven át, minden nyáron, éjjel-nappal fognak teremni, úgy, hogy az a földterület, mely ma 100 méret terem, jövőre 10000-ét fog adni. Most táplálékunkat főzzük ugyan, de a levegőt és a vizet nyersen élvezzük, s ebből keletkezik minden betegség, minden baj. Jövőre a vizet esztüllyálla, minden egészségte-
len részétől megtisztítva fogjuk kapni, a levegőt pedig mindaddig nem fogjuk beszívni, míg ártalmatlan részétől megtisztítva nem lesz. A házak és utcák rengeteg épületke lesznek befoglalva, melyeken a levegő egészséges és kellemes lesz. A tének és úrnák nagy hősege és intenzív hidege megszűnik, mert lesznek nyáron és esztők, melyek a hó- és légnérséket mestersegesen szabályozzák. Ennek következtében a föld minden része lakhatóvá válik. Éj és nappal között nem

lesz különbség, mert a mesterséges fény és világitá sokkal kellemesebb lesz, mint a nap mai világa. A levegő hajhatóvala tétetik, mi természetesen a földnek is más alakot fog kölcsönözni, mivel a városokat egészséges magaslatoakra és nem egészen telen lapályokra fogjuk építeni. Azon nagyszerű motorokkal, melyeket bonyolult nyarára már legközelebb felölközni találni, könnyű lesz egész hegyláncokat helyükből elmozdítani, míg ellenben a jétegeknek, melyek a földszarkat körülveszik, folyóvíz tétetek stb. — Mint látszik az amerikai technikus a jövő század regényét itt-ott elég reális alapon képzeli, amily azonban bizonyos, hogy az emberek 100 év múlva a mi jelenlegi utcái világitásunk, fűtésünk, utazásunk módjaira és eszközeire ép új szónalomal mi az olajlámpások, olfák és postakocsi korszakára gondolunk.

NOVELLA-TÁR.

Forradalom alatt és után.

— Regényes korrajz. —

Elbeszéli: M. Gy.

(Folytatás.)

Mert szemben a támadó sereg, hátulról a lovasság, oldalt a Duna vize, s más ut nem vala a menekülésre. A seregnek, melyet két részről támadtak, a Dunába kellett magát vetnie. S sokan ott lelek végzetes halálukat, még többen a harezemzőn.

Hadnagyunknak azonban semmi kedve nem vala a Duna hullámainban leléi síjít, a csatárá meg sokkal ki-vártatásnak tetszett előtte a eskatéri kimúlás.

Az általa vezényelt századdal tehát a háttan kerülő lovasságra tört, ama bizonyos hitben, hogy meg fog ugyan halni, de életét drágán adja oda.

Ez a vakmerőség menté meg azuttal is életét. Ugyanis tervét még sokan követték a fejtelenné vált seregből, s a kétségbeesés — bír sok vér árán — utat nyitott előttük az ellen zömében, melyen keresztül, folytonos védelem s támadás között sikerült menekülniök, s a becseli szölk tehervényes utai közt az ellen üldöző fegyverét elkerülhetniök.

Az irgalmatlanul szétvert sereg csak két hét alatt szedelőzködött össze, egyesítve a távolabbi seregekkel.

Ekkor Percelt th, csakugyan elmozdítottat állomá-sáról, s helyébe Guyon jött. Guyon csakhamar kikö-zösülte a csorbát, melyet Percelt th. makacssága s áruklodása seregének beszélten ejtett. Ő t. i. összegyűjtve az összes hadsereget, mely vezénylete alatt állott.

Beodrára sietett, onnan át a Tiszán roppant gyors-sággal érte utól Verbasz alatt Jellasits lovasságát.

Jellasits értesült ugyan jöveteléről, de egy nappal későbbre várta s így a meglepetés első gráiban zavart s ügyetlen rendeleteket adott, míg Guyon vakmerőn támadt meg s megbontá csatarendjét, foglyul ejtett 200 ember az üldözöttök közül 100-át leszakoltatott, s ha a Jellasitsot is elfogja, aki így is csak gyors lovának közönsélté menekülést.

Azoban sötét felhők toronyosíták a szegény vér-ben úzó haza égben, melyek suttó villámokat löveltek szanaszét.

A legizagabb harc, a mely csak valaha vívottat, gyászos kimenetelnek nézett elébe. Inmár a kormány is kényserülve volt székhelyét Szegedre tenni át.

Ez volt a forradalom utolsó fényes napja, utána már az alkony szürkülete vetett reá gyászugarakat. Itt érezte magát a nemzet még egyszer elő szabadnak, a milyen szabadnak lenni Kossuth lángszelleme meg akarta tanítani.

Itt érezte még egyszer a szabadság üdes melegét, itt tudott még remélni dicső jövőről, magasztos füg-gelenségről.

Itt tudott még sirva vigadni a magyar, az ösöktől örökölt testvériség, nagylakúság lángja itt lobogott fel még egyszer s utóljára. Azuttan a visszavonás átka fogta el gembereidét tagjait, a sötét éjben, mely mind jobban reá veté halotti fatyulát, rablánczainak csörrenését hallhatta.

Szeged erőd volt a szó szoros értelmében. Sánczai csaknem bevehetetlenek voltak, a Tisza, mely annyiszor fenyegette, s végre, mint korcszóllott üdes testvérét ölte meg, most védelmére szolgált.

A vár bővelkedett fegyverek- s lőporban. Oriási haderő lett itt összpontosítva. Itt vélte a kormány a döntő ütközetet megváltani.

A sors könyvében más vala erről is megírva s a magyar katonaság sirva vette azt a parancsot, hogy erős sánczait, a jó hazai vendégszeretetet hagyja ott, s menjen maga fölkeresni az ellent, miután az nem jó hozzá.

A nagy had Temesvárt fel tartott. Szegednél meg elérte a német-orosz tábornak, az ütközet, mely minden ízében a történelem, itt megtörtént.

S megöszyörög kezdevet a hadi szerencse a magy-ar fegyvereknek. Reggel táján kezdődött a csata, s a mieink rettenethetetlen hőséggel rohantak meg az ellenség közepett a magyar csak magyar volt, s az annyit jelent, hogy hős, hogy bátor, hogy győzedelmes.

S folyt a véres esata, hullottak a névtelen hősök utolsó labáikkal is az édes szabadságért, s a zsarnoki rabzolgahad, mely idegen fölőről jut a szabadságot eltiporni, nem tudott diadalhaskodni fegyvereinkben. Minden katona egy-egy Hunyady erejét érzi karjaiban, s keblét az a magasztos gondolat hevíté, hogy: „itt az idő most vagy soha!”

Véres örök multanak s a nagy erőmegfeszítés nem lankasztá a hősök karját. Mán-már teljes volt a diadal. A nap buszszó sugarai tűndő fényben usztaták a küzdők piruló arczeit.

Ó ez szép volt nagyon!

S egyszerre csak sáppadozni kezdtek a piruló arcok, az eddig lankasztatlan karok csüggedni hanyatlottak alá, mely, sötét bánat nehezedett a szívekre. Miért? Mi okozta e hirtelen változást?

Mi idézte elő az ellen táborában a vad örömköröst?

Gyászír, uraim, egy oly gyászír, mely egyszerre borítá el a magyar haza egét sötét fellegével, mely sokára, nagyon sokára fekete éjszakát árszított el, mely a szabadság bitor hajnalát a rabzolgaság ködével cserélte fel.

Görgei, Görgei, verjén meg a magyarok istene!

Görgei magadta magát!

Ó te, kirol monadtik, hogy ostort adál Atilla kezébe kard alakjában, hogy Európa nemzetét büntesse.

Ó te, ki ugy akarád, hogy a magyar Európa homlokán tomboljon, s ki aztán vérs s vihar között megörökléd népedet, ki ugy akarád, hogy megbíbjodja a multat s jövődet.

Hadur, magyarok istene, ne add ezt, ne engedj, hogy az igaz legyen!

Igy imádkozott az átkozódott a szegény magyar a gyászír hallatán.

De mind hiában.

(Folyt. kov.)

NYILATÉR. *)

Nyilatkozat.

A Bácska 24 számában „beküldetett” alatt valaki boszúból azt újságolja, hogy főgnyökségünk feloszlatott. Ebből egy szó sem igaz, s nevezett cikk feltalálóját haszontalan hazugnak nyilvánítjuk, kijelentvén, hogy ezen rágalmazó ellen sajtó-pert indítandunk.

Szabadka 1882 június 9-én.

A Triesti Azienda Assicuratrice szabadkai főgnyöksége
Holtzer.

Válasz Csóka szinigazgató ur „Czafolat” című röpiratára.

Csóka Sándor szinigazgató egy „Czafolat” című röpiratot bocsájtott ki, és ezt házról-házra ki is hordatta. E czafolatban iparkodik megzavartolni a „Szinészeti Közlöny” szerkesztőjét, valamint vádol engem hét súlyos váddal. Nekem sem hivatalom, sem kedvem hírlapi polemikába bocsájtozni Csóka ural, — csupán azon egy okból nyilatkozom ezúttal, hogy ugy tagtársaim, és a vidéki szinigazgatók, de legfőképp a t. ez. közönség bírálata alá bocsássam, az hldomossággal és műveltséggel feunen kérkedő Csóka szinigazgató ur eljárását.

Csóka ur nem áttalotta egy védtelen nót pampletteiben megtámadni, olyan nót, aki állítása szerint még tagja is. — Továbbá föl hoz oly vádak, melyek első sorban is nem súlyosak, másodsor nem is vádak.

Ez állítólagos vádak a következők:

1. az „Egy magyar plebános” című életképből nekem az igazgató ur próza szerepet küldött, melyet én el nem fogadtam, mivel szerződésem szerint csak mint opera-, operette- és népszínmű énekesno vagyok köteleze működni, tehát az „Egy magyar plebános” — nem tartozván ezek közé: — e mellett bizonyít még azon körülmény is, hogy a darabnak nincs semmifele néven nevezendo, zepje az igazgató ur birtokában, továbbá az itteni lapok egyike nenkülönben mint „életképet” bírálta meg.

2. A „Böregér” előadásán történt botrány a következőkön alapszik: az arena egy vendég elővarán lett most fölépítve, és az igazgató urnak még a kis újjában sem volt azon gondolat, hogy társulatának nótájjai hol fognak öltözni? — (de hát minek is törődnek ő az ilyesnível egyáltalán, ő kinek társulata csak annyiban fekszik lelkén, hogy általa elősködk, nem bírván más oly jöve-

delmező tudományal, melylyel jelenlegi nélkülözést nem ismerő állapotát biztosíthatná. Más igazgató szívén, lelkén hordja társulatának ugy anyagi mint szellemi jöletét, — ilyenre van a vidéki szinigazgatók között nem egy példa.) Minden más arenában van és kell is közvetlenül öltöző helynek lenni, ugy a nők, mint a férfiak számára, itt ez nincs így. En midon először kellett e koesiszmból átalakított arenában működnöm, megkérdeztem én igazgató urtól, hogy hol öltözöm? — ez delután 4 órákor volt az előadás napján — erre az igazgató ur azt felelte, hogy még nem tudja, később aztán kijelölte női öltözőül az „éttermet.” Azon este tehát e kijelölt helyen öltöztem, de miután ekkor azon tapasztalatra jutottam, hogy ez az étterem minden más czérra lehet alkalmas, csupán öltözőül nem használható, — mert nemcsak hogy a közvetlen szomszédos kávéházból az ablakon és az éterembe szolgáló nagy üvegajtón beleskelődtek idegen férfiak, de sőt mint éterembe benyitott minden utazó, megelvéen a nököt öltözés közepette. És ezt bátran tehette bárki is, mivel még annyi elővigyázatot sem tanusított az igazgató ur, hogy legalább egy darab papíron kifüggesztette volna azt, hogy „tilos a bemenet”, vagy pedig „női öltöző”, de e helyett ott van még ma is az „étterem” fölirat, és ott öltözök még ma is a nők. Tehát ez okból én saját szobámban voltam kénytelen öltözöküdni a „Böregér” előadásra, szobám pedig egészen félre esik messzire az arena színpadjához. Az első felvonásban a függöny legördüléig voltam elfoglalva a színpadon, innen kimentve a hosszú folyosóra a vendégszobák mellett kellett szobáimig haladnom, mely ut sok időt vesz igénybe. A második felvonásban előfordult esteleire kellett átöltözöküdni. Az ügyelő ezt jól tudta, valamint azt is, hogy szobámban öltözöm, még sem adta meg nekem a jelt arra, hogy a második felvonás megkezdett, és én távol eső szobámba arról mit sem hallhattam, el lévén foglalva öltözékemmel siettem, és régen készen voltam, csupán a jelzésre vártam, e helyett azonban beront az ügyelő azon meglepetéssel, hogy elkéstem, és a függönnyt lebecsajtották e miatt, — emyhol áll tehát a botrány!

Előadás után békültem a nyugtát az igazgató urnak, hogy kifizesse fellepti díjamat, melyet szerződésem köteles volt nekem az előadás befejeztével kifizetni — mit ő megtagadott, tehát szerződésem felbontását idézte elő, mirol én ot rögtön egy levélben értesítém.

Az állítólagos hét súlyos vádért engem az igazgató ur által kiszemelt három fejú hydra enyhén büntetett meg 130 forint, melyből csupán 15% -től tartozik az igazgató ur a magy. színész-egyesület nyugdíjalapjára beküldeni, a többi azaz száz és még néhány forint az igazgató ur zsebében marad. Tehát innen valja Csóka ur azon elvet, hogy a tagjai börtét le kell nyúzni, nem elégzik meg azzal, hogy tagjainak keserves különasából elősködk, de ezenkívül keserves keresményéből igaztalanul tóni meg zsebéit és tagjának ingyen kell hetekig működni. — Mert van és kell lenni szini törvényeknek, de csak oly mérvben szabad azokat alkalmazni, a mely arányban kell és lehet a vétséget is tekinteni. — Csóka ur a nemzeti színháznál alkalmazott törvényeket alkalmazza, és pedig elég helytelenül, mivel a vidéki színészet csak hírből ismeri azon kényelmet, melyben a nemzeti színház tagjai részesülnek. Ott a színészno öltöző szobája-

ból közvetlen a színpadra lép. — az öltözéseknél két öltözetejone is van, tehát ha ott késik valaki, annak van értelme a szigorú büntetést illetőleg. De minő összefüggésben van ez az itteni arenával? vagy öltöző helyiségeivel? és ebből kifolyog a büntetésekkel? Ugy ezen valamint sok más esetnél nem lehet, nem szabad a nemz. színháznál használt törvényeket vidéken teljes szigorral alkalmazni — kevésbé inkább sem, mivel hogy ott a büntetésénekek teljes összege a nyugdíjalapra fizetetik be, míg itt vidéken az igazgató ur a saját tájjára tartja azt meg — kivéve a 15%-től.

Vége elég illyalys magaviseletet árul el Csóka ur akkor, midon még novéremet is belekever rópiratára, azon nót, kinek ez idő szerint csak is halával tartozik, mert nélküle aligha fíogtatna jelenleg színpadján a „kassai színház” igazgatóját.

En szerződésem felbontásához annyival inkább is ragaszkodom, mivel látom azt, hogy Csóka ur nem lesz képes a kassai közönség miugyeneiben megfelelni, — tartok a télen ennek következtében beállható bukástól, a mely engem is érthetne anyagi szempontból. Biztosítoktól pedig egyáltalán nem látok Csóka ur avult ruhatáiban, és még avultabb repertoire-jában. A subventió ily esetekben nagyon kérdéses.

Csóka ur kijelentette, hogy semmi hajlandóságot sem érez arra nézve, hogy engem szerződésem alól feloldjon, én pedig kijelentem azt, hogy mindent el fogok követni arra nézve, hogy szerződésem alól, akár a kormánytanács, akár hazánk törvényei feloldjanak. Erős támpontul szolgál erre a hit alatt kihallgatott tam vallomása.

Kelt Zomborban, 1882. június 14-én.

Erdelyi Marietta.

Felölő szerkesztő:

MÜLLER GYULA.

Kiadók és lapatlajjosok:

Nadasch, Muzsik és Partlics.

HIRDETÉSEK.

Asztalos és kárpitos BUTOROK.

Több száz szoba berendezésére legolcsóbb ár mellett mindenkor készletben kaphatók

Steinbach Sándor

es. kir. kizárólag szabadalmazott kárpitos, díszítő és butorgyárosnal

Budapesten, Ferencz-József ter. 6. szám

„Europa szálloda” átelében.

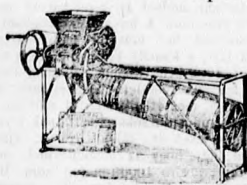
Kiházasításí és nagyobbmérvű berendezéseknél különös árleengedések.

☛ Képes árjegyzék ingyen. ☛

Gutjahr és Müller

Első budapesti Trieur és rostalemez-gyár

ajánlják minden gazdasági kiállításon kítüntetett gyártmányaikat, különösen

TRIEUR ÖKET

bükköny és konkoly kiválasztására a különféle gabna nemekből.

Zombor és környéke számára egyedüli bizományi raktárunk:

Raichl János vaskereskedőnél Zomborban,

a hol ezen Trieurok eredeti budapesti gyári áraink szerint kaphatók.

Budapesti gyári áraink a következők:

1. a) sz. Trieur szelelő nélkül	65 forint,	szelével	75 forint.
1. sz.	"	85	" 95
2. sz.	"	130	" 150
3. sz.	"	160	" 180

*) E rovatt alatti közlésekért felelőseket nem vállal a Szerk.